

การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
**Household Solid Waste Management by the Population in the Muang Lat Tambon
Administrative Organization in Jangharn District, Roi Et Province**

จิติวัดน์ โสคำแก้ว (Thitiwat Sokhamkaew)* เสรี พิจิตรศิริ (Seri Pijitsiri)**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ปัญหา และแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนที่เหมาะสม เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามใช้กลุ่มตัวอย่างจากหัวหน้าครัวเรือน 308 ครัวเรือน 12 หมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยกขยะในครัวเรือนก่อนนำไปทิ้ง ไม่มีถังขยะแยกประเภท ไม่มีการนำขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้กลับมาใช้อีก มีการจัดการขยะอันตรายที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากขาดความรู้ ไม่ทราบว่าจัดการขยะมูลฝอยที่ครัวเรือนปฏิบัติอยู่ถูกต้องหรือไม่ และไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจากหน่วยงานราชการ

2. ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน พบว่า ประชาชนไม่รู้วิธีในการจัดการขยะมูลฝอย ไม่มีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การนำเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทานอาหารมาหมักเพื่อทำปุ๋ยหรือนำไปสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์ ไม่มีการประยุกต์ใช้ของเครื่องใช้ที่ชำรุดแล้วเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้ง ไม่รู้วิธีการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภทว่าควรปฏิบัติอย่างไร และไม่รู้ถึงผลกระทบที่จะตามมาทั้งทางตรง และทางอ้อมจากการกำจัดขยะมูลฝอยแบบผิดวิธี

3. แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาดที่ประชาชนต้องการให้เกิดขึ้น ได้แก่ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บขยะมูลฝอยในชุมชน จัดหาภาชนะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทภายในชุมชน และจัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับประชาชน ในการคัดแยกประเภทขยะ การนำขยะที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่อีกครั้ง

ABSTRACT

This research had the objective to study household waste management of the population, to study the problems encountered, and to propose guidelines for improving appropriate household waste management. Data were collected by questionnaire with a sample of 308 household heads from 12 villages. The results are as follows:

*นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
**อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. The status of household waste management: This study found that most households do not sort the solid waste before disposing it. There are no separate waste receptacles for the different types of solid waste. There is no recycling of waste for reuse or alternative use. Disposal of toxic waste is not in accordance with sanitation principles. These deficiencies are due to lack of knowledge about proper household waste management procedures. The population has never received information about proper waste disposal from the government.

2. Problems of household waste management: The respondents in the sample did not know the preferred methods of waste management. There was no recycling of reusable waste, such as using leftover food to create a compost for fertilizer, or for use in feeding livestock. There were no attempts to find other applications for damaged articles so that they could continue to be useful instead of being discarded. The respondents did not know the proper methods of management of the different types of waste, and were not aware of the potentially adverse consequences – both direct and indirect – by improper waste disposal.

3. Guidelines for improving household waste management: The population in the area of jurisdiction of the MuangLatTambon Administrative Organization (TAO) would like to see the TAO conduct waste collection in the community, provide waste receptacles of the different types of waste, and arrange training for local residents in methods of waste sorting, recycling and alternative productive use of waste.

คำสำคัญ: การจัดการขยะมูลฝอย การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

Key Words: solid waste management, solid waste management in the Community

การดำเนินชีวิตประจำวันของคน เกี่ยวข้องกับสิ่งของเหลือใช้ที่ไม่ต้องการ ซึ่งถูกทอดทิ้งในรูปของขยะมูลฝอย เช่น เศษผัก เศษเนื้อ เปลือกผลไม้ ใบตองห่ออาหาร ซึ่งเป็นขยะที่สามารถย่อยสลายได้รวดเร็ว แต่ในปัจจุบันมีการนำอาหารสำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูปมารับประทานกันมากขึ้น อาหารประเภทนี้ผลิตจากโรงงานมีการใช้พลาสติก ยาง กระดาษ แก้ว โฟม หรือ โลหะในการบรรจุหีบห่อเพื่อความสะดวกสบายของผู้บริโภค เศษของเหลือที่เป็นขยะส่วนมากจึงประกอบด้วยบรรจุภัณฑ์มากกว่าเศษอาหาร นอกจากนี้ พฤติกรรม และค่านิยมของประชาชน ส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้ขยะประเภทนี้มีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในชุมชนเมือง

ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดปัญหาตามมาในสังคม และมีผลกระทบหลายประการ เช่น เกิดมลพิษทางดิน มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค และแหล่งนำโรคเกิดกลิ่นเหม็น มีแมลงวัน แมลงสาบ หนู ไปรบกวน ก่อให้เกิดความรำคาญแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง ขยะแห้งบางชนิดเป็นเชื้อเพลิงได้อย่างดี และหากการเก็บขนหรือกำจัดไม่ถูกต้องไม่ถูกวิธี ก็จะก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจอีกด้วย

สำหรับสาเหตุของการเกิดปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในแต่ละชุมชนแม้รัฐบาลส่วนกลางจะมีการณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนลดปริมาณขยะมูลฝอยในรูปแบบต่างๆ แล้วก็ตาม ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องมีการวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกฝ่าย โดยการทำ ความเข้าใจและขอความร่วมมือของแต่ละฝ่าย นอกจากนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเป็นตัวประสานกับทุกฝ่าย และดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างจริงจังการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ จะต้องมีการบริหารจัดการระบบ ทั้งในเรื่องงบประมาณดำเนินการ และบุคลากร ร่วมทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมอย่างมี

ประสิทธิภาพและเป็นธรรมแล้วยังต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่อีกด้วย(กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (2546). รายงาน ประจำปี 2546. กรุงเทพฯ : กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม)

สำหรับการจัดการขยะมูลฝอย ของรัฐบาลชุดปัจจุบัน นำโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยเป็นอย่างมาก โดยมีการจัดทำ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ฉบับผ่านความเห็นชอบจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 โดยมีการจัดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำจัดขยะมูลฝอย ตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติ (ขยะมูลฝอยเก่า)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่)

ขั้นตอนที่ 3 วางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

ขั้นตอนที่ 4 สร้างวินัยของคนในชาติ มุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน โดย ให้ความรู้ประชาชน และบังคับใช้กฎหมาย ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ(นโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ.(2557). Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ฉบับผ่านความเห็นชอบจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557.ค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2557 จาก http://infofile.pcd.go.th/mgt/Roadmap_Aug262014.pdf?CFID=326010&CFTOKEN=13897021)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด โดยพิจารณาจากครอบคลุมของพื้นที่ของประเทศและจากจำนวนประชากรที่ต้องให้บริการ องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการ

จัดตั้งขึ้น โดยอาศัยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยเหตุที่มาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 ของพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้กว้างขวางมาก และเกี่ยวข้องกับชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนในแทบทุกด้าน ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งที่ อปท.จะต้องรับผิดชอบในการจัดการอย่างเป็นระบบ องค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นที่ต้องดูแลและให้บริการประชาชนทั้งความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน ตำบลในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังนั้นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ที่ รับผิดชอบทุกๆ ปัญหาจึงถือว่าเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยด้วย

ขยะมูลฝอยเป็นปัญหากับทุก อปท. แต่ขึ้นอยู่กับว่าในแต่ละอปท. มีวิธีการหรือกลยุทธ์ใดในการจัดการกับขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ในชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้ ประชาชน มีสุขภาพอนามัยที่ดี และมีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ เพื่อให้การจัดการจัดเก็บ การขน การกำจัดขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาดในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดประชาชนและมีการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ภายใต้เขตรับผิดชอบทั้งหมด 12 หมู่บ้าน 1,324 ครัวเรือน ประชากร 5,511 คน และมีแนวโน้มประชากรเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของระบบคมนาคม ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ภาคเศรษฐกิจด้านธุรกิจโรงงานค้าปลีก การค้า และการเกษตร การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มีการดำเนินการเพียงแค่จัดซื้อถังขยะที่ผลิตจากยางรถยนต์ที่ใช้แล้วมาวางไว้ตามริมทางหลักเท่านั้น ซึ่งแต่ละจุดจะตั้งห่างกันมาก สำหรับคนที่ทิ้งขยะในถังที่ อบต. จัดเตรียมไว้ให้จะเป็นครอบครัวที่มีถังขยะตั้งหน้าบ้าน

เท่านั้น เมื่อขยะเต็มถึงที่ อบต.นำมาตั้งไว้ในชุมชนเต็มแล้ว ทางองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด ก็ไม่ได้มีการดำเนินการเก็บขยะที่ประชาชนทิ้งลงถังไปกำจัดแต่อย่างใด แต่ได้ปล่อยให้เป็นที่ของประชาชนดำเนินการในการจัดการ และกำจัดขยะมูลฝอยในถังนั้นด้วยตัวเอง ส่วนครัวเรือนอื่นนอกจากนี้ก็จะจัดหาภาชนะสำหรับทิ้งขยะมาใช้เองในครอบครัวของตัวเอง โดยส่วนมากจะใช้ถังสีที่ใช้แล้วมาทำเป็นถังขยะในครัวเรือน ทำให้ส่งผลกระทบต่อชุมชน อีกทั้งประชาชนไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ขยะเหล่านั้นจะถูกทิ้งลงถังเดียวกันก่อนจะนำไปกำจัดด้วยวิธีต่างๆ เช่น เผาไฟ ทิ้งข้างทาง และทิ้งข้างริมคลองแม่น้ำชี เป็นต้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด ไม่ได้เข้ามาดำเนินการในการจัดการ และกำจัดขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนเลย โดยปล่อยให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านต้องพึ่งพาตัวเอง ดำเนินการจัดการ และกำจัดขยะที่เกิดขึ้นเองภายในแต่ละครัวเรือนทำให้ปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชน ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งทิ้งขยะในด้านมลพิษทางอากาศจากควันที่เผาขยะ และกลิ่นของขยะ เป็นต้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ได้กล่าวมาในข้างต้นนั้นเป็นปัญหาเรื้อรังมายาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และกลายเป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งประชาชนก็ไม่สนใจ ทำตัวเหมือนเอาหูไปนา เอาตาไปไร่ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด ควรจะแสดงความรับผิดชอบในการดูแลประชาชน ในท้องถิ่นของตัวเอง โดยเข้ามาดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ในครัวเรือนและชุมชน ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้บัญญัติไว้ในอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น: มาตรฐานการบริหารและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลค่นวันที่ 9 ธันวาคม 2557จาก www.dla.go.th/work/e_book/eb1/eb1.html)

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาในฐานะประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาดเนื่องด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาดไม่ได้ให้ความสำคัญ และไม่มียุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการขยะ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อศึกษาการจัดการขยะมูลฝอย และปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เพื่อหาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนที่เหมาะสม ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อหาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนที่เหมาะสม ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านพื้นที่** การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 12 หมู่บ้าน
2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาถึงการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา ดังนี้
 - 2.1 แหล่งกำเนิดและประเภทของขยะ

- 2.2 การคัดแยกขยะ
- 2.3 การทิ้งขยะ
- 2.4 การจัดเก็บขยะ
- 2.5 การกำจัดขยะ
- 2.6 หน้าที่ขององค์การบริหารส่วน

ท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอย

3. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษามีกลุ่มตัวอย่างจากหัวหน้าครัวเรือน 308 ครัวเรือนใน 12 หมู่บ้าน โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1967) ในการสุ่มเลือกหัวหน้าครัวเรือน

4. ขอบเขตระยะเวลา สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาการกำจัดขยะมูลฝอยโดยชุมชน ใช้เวลา 6 เดือน (เริ่ม 1 มกราคม 2557 – 30 มิถุนายน 2557)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่นำมาศึกษา คือ หัวหน้าครัวเรือนซึ่งมีสำมะโนครัว ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยนำจำนวนดังกล่าวมาคำนวณตามสูตรของยามานะ (Yamane, 1967) ให้มีการคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5%

$$\text{สูตร } n = N / (1 + n(e)^2)$$

n คือ ขนาด

ตัวอย่าง

N คือ ประชากร
E คือ ค่า

ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (5%)

$$n = \frac{(1324)}{(1 + 1324 (0.05)^2)}$$

307.192 คิดเป็น 308

จากการคำนวณได้หัวหน้าครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง 308 ตัวอย่าง แต่ตำบลม่วงลาดมีจำนวนหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบถึง 12 หมู่บ้าน และกลุ่มตัวอย่างก็กระจายอยู่ทั้ง 12 หมู่บ้าน จึงต้องกระจายทุก

กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาตัวแทนในแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วนของจำนวนครัวเรือน เมื่อได้ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแล้ว จากนั้นหาค่าความห่างของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะเลือกพิจารณาตามช่วงห่างของบ้านเลขที่เป็นหลัก

หมู่ที่ 1 บ้านแจ้ก๊อญ มีจำนวนครัวเรือน 81 ครัวเรือน

$$\begin{aligned} \text{ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง} &= (81 \times 308) / 1324 \\ &= 19 \text{ ครัวเรือน} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ช่วงห่างตามบ้านเลขที่} &= 81 / 19 \\ &= 4.26 \text{ ปรับเป็น } 5 \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) คือ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างภาคสนาม โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า มีหลักเกณฑ์การสร้าง ลักษณะแบบสอบถาม ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีโครงสร้างที่มีข้อความแบบปลายปิดและปลายเปิดซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. ลักษณะแบบสอบถาม ซึ่งมีประเด็นรายละเอียดหัวข้อในการสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

1) ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในเรื่อง (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) จำนวนสมาชิกในครอบครัว (5) อาชีพ

2) ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน แยกตามขอบเขตเนื้อหา

3) ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน แยกตามขอบเขตเนื้อหา

4) ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน แยกตามขอบเขตเนื้อหา และความคิดเห็นที่ประชาชนต้องการให้ อบต. มีการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

2. การทดสอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้สร้างหรือออกแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อความที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตเนื้อหา โดยผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

2.1 การยกร่างแบบสอบถาม โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตของการศึกษา

2.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรง เป็นลักษณะของการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสมบูรณ์ ความสอดคล้อง ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ ตลอดจนเนื้อหา และถ้อยคำของแบบสอบถามให้รัดกุม โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ จำนวน 1 ท่าน คือ อาจารย์เสรี พิจิตรศิริ เมื่อพบข้อบกพร่อง ผู้ศึกษาก็ได้นำกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ และมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น

2.3 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ ดำเนินการโดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (Pretest) โดยนำไปให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด ทดสอบจำนวน 20 คน ว่ามีความเข้าใจตัวคำถาม และสามารถตอบคำถามตามที่ต้องการตอบได้หรือไม่

2.4 การนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ หากพบข้อบกพร่องในขั้นตอนใด ผู้ศึกษาก็จะนำไปปรับปรุงแก้ไขจนผ่านทุกขั้นตอน ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ พื้นที่ในเขตพื้นที่
รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด
อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้จากการ
สำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ได้นำมาประมวลผลหา
ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรม Microsoft
Excel

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชายอายุ
ระหว่าง 41 และ 50 ปีมีการศึกษาระดับประถมศึกษา
เป็นส่วนมาก, ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร

**ตอนที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน
ของประชาชน**

จำนวนครัวเรือน ในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน
ทั้งหมด 12 หมู่บ้าน 1,324 ครัวเรือน ประชากร 5,511
คน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม
รับจ้างทั่วไป และค้าขาย ปริมาณการผลิตขยะมูลฝอยที่
เกิดขึ้นจากครัวเรือนส่วนมากจะเป็นถุงพลาสติกที่เกิด
จากการอุปโภค-บริโภคในชีวิตประจำวัน รองลงมาจะ
เป็นขยะมูลฝอยอันตรายที่เกิดจากการทำเกษตรกรรม
และเกิดจากการประกอบอาชีพ และขยะมูลฝอยที่
เกิดขึ้นในครัวเรือนส่วนมากจะเป็นขยะประเภท
ถุงพลาสติก รองลงมาจะเป็นขยะประเภทกล่อง
กระดาษ ขวดน้ำพลาสติก ขากรถยนต์ที่ใช้แล้ว
กระป๋องบรรจุสารเคมี และน้ำมันเครื่อง

การคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของ
ประชาชนพบว่า ประชาชนส่วนมากจะไม่ทำการคัด
แยกประเภทของขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งเพื่อนำ
กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่อีกครั้ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ที่
อ่านแล้ว ถุงพลาสติก เศษอาหารที่เหลือจากการ

รับประทานอาหาร และนอกจากนั้นประชาชนส่วนมากจะทิ้ง
ขยะอันตรายที่ใช้หมดแล้วรวมกันกับขยะประเภทอื่น

ในด้านของการทิ้งขยะมูลฝอยในครัวเรือน
ของประชาชน จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ประชาชน
ส่วนมากจะทิ้งขยะทุกประเภทลงในถังเดียวกันเพื่อจะ
นำไปทิ้งเพื่อทำลายในที่ทิ้งสาธารณะ เช่น เศษอาหาร
เศษผัก ถ่านไฟฉายที่ใช้แล้ว และเมื่อสัตว์เลี้ยงภายใน
บ้านตายก็จะนำไปทิ้งลงแม่น้ำชีหรือไม่ก็ทิ้งในกอง
ขยะสาธารณะ เหตุผลที่ประชาชนปฏิบัติเช่นนี้เพียง
เพราะว่าความสะดวกสบายเท่านั้นเอง

สำหรับการจัดเก็บขยะมูลฝอยในครัวเรือน
ของประชาชน ประชากรส่วนมากจะไม่มีภาชนะ
รองรับขยะอันตรายที่ใช้แล้วหรือชำรุด แยกต่างหาก
จากขยะประเภทอื่น แต่จะนำไปทิ้งในถังขยะเดียวกัน
กับขยะประเภทอื่นหรือไม่ก็นำไปทิ้งในที่สาธารณะ
เช่น ขวดแก้ว หลอดไฟที่ใช้แล้ว สาเหตุที่เป็นแบบนี้
เนื่องด้วยประชาชนไม่รู้ว่าควรปฏิบัติอย่างไรกับขยะ
อันตรายที่ใช้แล้วหรือชำรุด ก่อนนำไปทำลาย

ในด้านของการกำจัดขยะมูลฝอยของ
ประชาชน พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก จะไม่
กำจัดขยะโดยการฝังกลบในบริเวณที่พื้กอาศัย แต่จะ
กำจัดขยะมูลฝอยทุกประเภทโดยการทิ้งลงแม่น้ำชีหรือ
ที่ทิ้งขยะสาธารณะ เหตุผลที่ปฏิบัติเช่นนี้ เพราะว่าง่าย
สะดวกสบาย ประหยัดเวลาและไม่รู้ว่าการกำจัดขยะ
เช่นนั้นจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง และจะไม่นำขยะที่
สามารถใช้ประโยชน์ได้กลับมาใช้ใหม่แทนวัสดุอื่น
เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการซื้อใหม่ เพราะไม่รู้จะ
นำกลับมาประยุกต์ใช้อย่างไร

**ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยใน
ครัวเรือนของประชาชน**

จากการศึกษาพบว่าประชาชนไม่รู้วิธีในการ
จัดการขยะมูลฝอยอันตรายที่เกิดจากการใช้ในการทำ
เกษตรกรรม ไม่มีการนำขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนกับ
มาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การนำเศษอาหารที่เหลือจาก
การรับประทานอาหารมาหมักเพื่อทำปุ๋ยหรือนำไปสำหรับใช้
เลี้ยงสัตว์ ไม่มีการประยุกต์สิ่งของใช้ที่ชำรุดแล้ว

เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้ง ไม่รู้วิธีการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภทว่าควรปฏิบัติอย่างไร เช่น การคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยแห้ง ขยะมูลฝอยเปียก และขยะมูลฝอยอันตราย วิธีกำจัดขยะมูลฝอยแห้ง ขยะมูลฝอยเปียก และขยะมูลฝอยอันตราย และไม่รู้ถึงผลกระทบที่จะตามมาทั้งทางตรง และทางอ้อมจากการกำจัดขยะมูลฝอยทั้ง 3 ประเภทแบบผิดวิธี

ตอนที่ 4 แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

การจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด และประเภทของขยะมูลฝอย

กลุ่มตัวอย่างบางส่วน มีความคิดเห็นว่า อบต.ควรเข้ามาดูแลเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เช่น มีการอบรมให้ความรู้ในการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อนำไปขายหรือนำกลับมาประยุกต์ใช้ประโยชน์แทนการซื้อของใหม่ รองลงมามีความเห็นว่า อบต.ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน สบู่เหลว เป็นต้น และหลีกเลี่ยงการใช้สิ่งของหรือบรรจุภัณฑ์ที่สร้างปัญหาขยะ เช่น กล่องโฟม ถุงพลาสติก ขาฆ่าแมลง และสารเคมี ให้ประชาชนรู้ว่าขยะเหล่านี้มีอันตรายอย่างไรถ้าทำลายไม่ถูกวิธี

การคัดแยกขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือน

ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล เข้ามาดูแลเรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือน และชุมชน โดยการจัดภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภทไว้ในชุมชน ให้เพียงพอต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอยในที่พักอาศัยแยกตามประเภทก่อนนำไปทิ้ง

การทิ้งขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือน

ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันเกี่ยวกับการทิ้งขยะมูลฝอย คือ อบต. มีรณรงค์ให้ประชาชนนำขยะมูลฝอยมาทิ้งรวมในถังขยะของ

ชุมชนแยกตามประเภท แทนการนำไปทิ้งในที่สาธารณะหรือแม่น้ำชีเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ

การจัดเก็บขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือน

ประชาชนต้องการให้ อบต.จัดเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลรับผิดชอบ ในการจัดเก็บขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือน และชุมชน เช่น จัดให้มีรถบริการเก็บขยะภายในตำบล และออกกระเบียบให้ทุกครัวเรือนนำขยะไปทิ้งในภาชนะที่ อบต.จัดเตรียมไว้ให้ และหยุดการนำขยะมูลฝอยไปทิ้งในที่สาธารณะหรือทิ้งลงแม่น้ำชี

ลักษณะของภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต้องการให้ อบต.จัดภาชนะรองรับขยะที่มีฝาปิดมิดชิด มีภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภทไว้ในชุมชน

ความถี่ในการจัดเก็บขยะมูลฝอย

กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ความถี่ในการจัดเก็บขยะมูลฝอยในชุมชนไปทำลายควรมีความถี่ในการจัดเก็บ 2 วันต่อ 1 ครั้ง

การกำจัดขยะมูลฝอยที่ควรจะเป็นของ อบต. ม่วงลาด

ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด เข้ามาดูแลรับผิดชอบ ดำเนินการในการนำขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือน และชุมชนไปกำจัดอย่างถูกต้องตามวิธีทางวิชาการ ในส่วนของการกำจัดขยะมูลฝอยอันตรายประชาชนต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือจ้างบริษัทเอกชน นำไปทำลายตามวิธีที่ถูกต้อง ป้องกันไม่ให้มีการกำจัดในชุมชนเพื่อป้องกันสารเคมีจากการกำจัดขยะมูลฝอยอันตรายส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชน

การจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด

สำหรับสิ่งที่ประชาชนต้องการให้เกิดขึ้นจริงตามแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเป็นอันดับแรก คือ อบต.จัดระบบการกำจัดขยะอย่างถูกต้องหลักวิชาการ ประการที่ 2 ต้องการให้ อบต.จัดซื้อรถเก็บขยะเพื่อนำมาเก็บรวบรวมขยะในชุมชน ความต้องการลำดับที่ 3 คือ ให้ อบต.จัดอบรมการจัดการขยะมูลฝอยให้กับประชาชน ความต้องการประการที่ 4 ต้องการให้ อบต.รณรงค์ และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเข้าใจในการร่วมมือกันจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นต้น

อภิปรายผล

1. การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน พบว่า โดยส่วนใหญ่ประชาชนมีพฤติกรรมไม่ได้แยกมูลฝอยก่อนทิ้งลงในภาชนะที่จัดเตรียมไว้ (ถังขยะ) ซึ่งครัวเรือนที่มีการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งนั้นเป็นการคัดแยกมูลฝอยที่สามารถขายได้เท่านั้น เช่น ขวดน้ำพลาสติก เศษกระดาษ และกล่องกระดาษที่ใช้แล้ว ส่วนมูลฝอยที่ขายไม่ได้ ก็จะทิ้งลงถังขยะรวมกันทุกประเภท เพื่อนำไปทิ้งในที่สาธารณะรอการเผาหรือปล่อยให้ไหลไปตามแม่น้ำชี ซึ่งเป็นวิธีกำจัดที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยเฉพาะมูลฝอยอันตรายและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนทั้งทางตรง และทางอ้อม เป็นผลมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด ไม่มีแผนงาน และการดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยโดยเฉพาะ นุคลากรในหน่วยงานทั้งระดับบริหาร และระดับปฏิบัติรวมถึงประชาชนทั่วไป มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายที่ถูกต้องน้อยมากหรือไม่มีเลยก็ได้ ในส่วนของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบนอกจากบุคลากรจะไม่มีความรู้ ความเข้าใจแล้ว ความพร้อมในด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ สถานที่ และงบประมาณในการดำเนินงานยังคลาดเคลื่อนอย่างมาก จากที่ได้กล่าวมาการจัดการขยะ

มูลฝอย และสิ่งปฏิภูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แม้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมีการออกมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน แต่องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาดก็ยังไม่ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยแต่อย่างใด

2. ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

จากการศึกษาปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด พบว่าประชาชนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือน และชุมชน เช่น การคัดแยกประเภทของขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ในการเกษตร และการนำสิ่งของที่ชำรุดมากลับประยุกต์ใช้ในครัวเรือนเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้อใหม่ สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดมูลฝอยอันตรายที่เกิดจากการทำเกษตรกรรม ถึงปีละ 2 ครั้ง ประชาชนไม่ได้รับความรู้ คำแนะนำในการปฏิบัติ การคัดแยกออกจากมูลฝอยทั่วไป และรวบรวมเก็บกักที่ถูกต้อง อีกทั้งยังกำจัดโดยทิ้งลงภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปหรือเผา โดยคิดว่าวิธีปัจจุบันที่ใช้อยู่ถูกต้องแล้ว ทั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีการแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง และยังคงกำจัดขยะมูลฝอยโดยการทิ้งลงแม่น้ำชี และเผาขยะรวมกันในที่สาธารณะ แต่ประชาชนไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดตามมาจากกำจัดขยะมูลฝอยแบบที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นการให้ความรู้ ความเข้าใจในทุกภาคส่วนของชุมชน อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจในความสำคัญของผลกระทบที่เกิดจากการกำจัดขยะมูลฝอยแบบที่ประชาชนปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน

3. แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

จากการศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด เข้ามาดูแล บริหารจัดการ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่

เกิดขึ้นในครัวเรือน และชุมชน โดยมีบริการเก็บขยะมูลฝอยในชุมชน การจัดการขยะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทภายในชุมชน และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ออกมาอบรมให้ความรู้กับประชาชน ในการคัดแยกประเภทขยะ การนำขยะที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่อีกครั้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นโดยตรง

1.2 จัดสรรงบประมาณในการซื้อรถเก็บขยะ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอย และจัดซื้อหรือจัดหาที่สำหรับทิ้งขยะ เพื่อคัดแยก และทำลายให้ถูกต้องตามหลักวิชาการในการทำลายขยะแต่ละประเภท

1.3 การออกประชาสัมพันธ์หรือออกหน่วยอบรม เกี่ยวกับผลกระทบในการทิ้งขยะลงสู่แม่น้ำชี โดยใช้สื่อต่างๆอย่างต่อเนื่องตามชุมชนทุกหมู่บ้าน เดือนละ 2 ครั้งหรือตามความเหมาะสม

1.4 การจัดเวทีเสวนาประชาคมระดับตำบล เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนของชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาทำแผนพัฒนาตำบล ปีละ 1 ครั้ง

1.5 จัดให้มีโครงการประกวดชุมชนสะอาด ปราศจากขยะ โดยให้รางวัลสำหรับชุมชนที่ชนะเลิศ

1.6 จัดให้มีโครงการธนาคารขยะในการเป็นศูนย์กลางของชุมชนนำขยะไปจำหน่ายต่อไป ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในชุมชน ในแต่ละครัวเรือน

1.7 ส่งเสริมให้ทางโรงเรียนในแต่ละชุมชนต้องจัดให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ โดยการบูรณาการการเรียนรู้สำหรับเด็กนักเรียน จัดให้มี

โครงการประกวดสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ที่เป็นขยะ เช่น กระจาดต้นไม้จากรถยนต์เก่า แจกันจากขวดพลาสติก หมวกจากกระป๋องเบียร์ เป็นต้น

1.8 จัดทำศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำน้ำหมักจากเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทานในแต่ละครัวเรือน

1.9 การติดตามประเมินผลหลังนำแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงแนวทางการจัดการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

2.1 กำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเป็นนโยบายหลัก ทั้งในระยะสั้น และระยะยาวในด้านการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ในด้านการจัดการขยะมูลฝอยในแต่ละชุมชน

2.3 ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นในด้านการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเน้นให้จัดโครงการต่างๆ กิจกรรมต่างๆ

2.4 ควรมีระบบการติดตามและประเมินผลในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ หรือเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (2546). รายงานประจำปี 2546. กรุงเทพฯ:กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม.

_____ . (2555). รายงานประจำปี 2555. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2546). การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

_____. (2556). สถานการณ์มูลฝอยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

_____. (2535). ความหมายของขยะมูลฝอย. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น: มาตรฐานการบริหารและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลกันวันที่ 9 ธันวาคม 2557 จาก www.dla.go.th/work/e_book/eb1/eb1.html

จตุพร พันธุ์กุลหาป. (2552). การจัดการขยะโดยความร่วมมือของชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ น้ำ คู้ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง. รายงาน การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ชเรศ ศรีสถิตย์.(2553). วิศวกรรมการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน. กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์.

นโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ.(2557). Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ฉบับผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557.ค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2557

จาก

http://infofile.pcd.go.th/mgt/Roadmap_Aug262014.pdf?

CFID=326010&CFTOKEN=13897021

ประสิทธิ์ นันสถิตย์. (2546) การจัดการมูลฝอยอันตรายในเขตเทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปารณีย์ จุลเพชร. (2551). กลยุทธ์การจัดการขยะโดยชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลวังไผ่อำเภอเมืองจังหวัดชุมพร. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น

พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และศุภวัฒน์กร วงศ์ชนวสุ. (2549ข). ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

ภัทร กำภู ณ อุทยาน. (2553). การกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอนานิคมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. รายงาน การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มาริสา สุรินทร์. (2551). การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการในเขตเทศบาลตำบลนโปเลียนอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการ
มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัชรพงษ์ เหลืองมรรคา. (2552). **การจัดการขยะมูล
ฝอยของชุมชนในเขตตำบลหัวขวาง อำเภอ
โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม**. รายงาน
การศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิมลวัลย์ ไชยกาญจน์. (2554). **การจัดการขยะมูลฝอย
ของชุมชนบ้านแพะขวาง ตำบลน้ำแพร่
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2550-
2553**. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วงเพชร สังก์สุวรรณ. (2550). **การจัดการขยะมูลฝอย
ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลหนองแวง อำเภอบึงสามพัน จังหวัด
เพชรบูรณ์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ / เล่มที่ 15 / เรื่องที่ 8
ขยะมูลฝอย / การเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย

สมบัติ กิจวีรุฒติ. (2551). **กระบวนการในการจัดการ
ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล
เมืองสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด
สุพรรณบุรี**. รายงานการศึกษาระดับปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครอง
ท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สกุลไทย เสถียรจรรกุล. (2553). **การจัดการขยะโดย
ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วน
ตำบลท่าเรืออำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุ
ราษฎร์ธานี**. รายงานการศึกษาระดับปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครอง
ท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานรักษาความสะอาดกรุงเทพมหานคร. (2535).
**การจัดการมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร,
ท้องถิ่น 32: 18)**

อรุณีย์ วงษ์ศรีปาน. (2551). **ขยะ: ผลกระทบ**. ค้นวันที่
9 ธันวาคม 2557 จาก

http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/nakhonsithamrat/arunee_w/cheevIt/sec03p04.html

Yamane, Taro. (1967). **Statistics: An Introductory
Analysis**. 2nd Ed. New York: Harper&Row.